

ISSN 0027–8084
УДК 808.61./62

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

НАШ ЈЕЗИК

XXXVIII/3-4

БЕОГРАД
2017

АЛЕКСАНДАР М. МИЛАНОВИЋ*
(Универзитет у Београду
Филолошки факултет
Катедра за српски језик
са јужнословенским језицима)

Оригинални научни рад
Примљен 8. октобра 2017. г.
Прихваћен 22. децембра 2017. г.

НОВА ИМЕНОВАЊА СЛАТКОВОДНИХ РИБА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

У раду о најновијим именованима слатководних риба у српском језику анализирани су две појаве, до сада непотврђене у нашој литератури и речницима, и међусобно само делимично повезане: а) именована нових риблих врста у српским текућим и стајаћим водама; б) жаргонска преименовања постојећих врста у професионалним жаргонима и публицистици.

Кључне речи: лексикологија, називи риба, неологизам, позајмљеница, творба скраћивањем, метафора.

1. Називи слатководних врста риба у српском језику потврђени су у различитом обиму и на различите начине у српским једнојезичким речницима, од Вукових *Српских рјечника* до једнотомног *Речника српскога језика*. На број одредница у речницима утичу два параметра: број риблих врста које су узете у обзир и број синонима и творбених варијаната за именовање исте врсте. За сада најбољи, мада не и потпуни, увид у већи или мањи број синонима и творбених варијаната за именовање исте врсте само на тлу Војводине добијамо на основу студије и речника Велимира Михајловића и Гордане Вуковић *Srpskohrvatska leksika ribarstva* (Михајловић–Вуковић 1977: 431–440), али је и у последњих четрдесет година, тј. од објављивања ове студије до данас, дошло до значајних промена у овом лексичком слоју и у Војводини и на другим српским језичким територијама, које су оста-

* aleksandar.jus@gmail.com

ле неанализиране у лингвистичким расправама и незабележене у речницима. У краћем раду о најновијим именованима слатководних риба у српском језику осврнућемо се на две појаве, до сада углавном непотврђене у нашим речницима и међусобно само делимично повезане: а) именовање нових рибљих врста у српским текућим и стајаћим водама; б) преименовање постојећих врста.

Служећи се Мејеовом терминологијом, можемо констатовати да су обе појаве у директној вези са односом „заједничког језика једне заједнице“ и његове примене у „ужим групама унутар те заједнице“ (Меје 2009: 30–31) будући да се називи рибљих врста првенствено генеришу и устаљују у дискурсу професионалних рибара (аласа) и спортских риболоваца (пецароша), одакле улазе у општи, тј. заједнички језик. Улога научника (ихтиолога) и публициста (новинара и уредника риболовачких часописа, радио и телевизијских емисија, као и аутора књига намењених рибарима и риболовцима) овде је само посредна, и они данас углавном добијају функцију преносилаца који популаризују и устаљују, тј. „нормирају“ одређена „народна“ именовања у општем језику. Обрнути смер именовања, од публициста ка риболовцима, неупоредиво је ређи, и биће анализиран у раду. Чини се да управо због утицаја нових медија¹ број регионалних и других варијаната именовања појединих рибљих врста данас опада, мада оне и даље постоје у српском језику (уп. *буцов* : *болен* или *йеш* : *ружица* као примере за шире устаљен и у медијима пожељан назив, који је наведен први, и регионалан назив врсте, наведен на другом месту у пару).

Управо ће нам подаци из ових медија, као и ауторови подаци сакупљени усменим путем на терену – у разговору са рибарима и спортским риболовцима током четири деценије, послужити као грађа у овом раду, али због његовог обима порекло свих примера неће бити навођено.

2. Варијантност при именовању слатководних риба потврђена је и код оних врста које су насељене у скорије време, и она није само територијално условљена. У периоду после Другог светског рата, стицајем различитих околности (уп. Ђонић 1989: 38–40), у српским

¹ Изузетно су популарни риболовачки часописи: данас београдски часопис *Риболов* (излази већ 17 година, штампано је до сада 438 бројева, а штампани тираж достиже и 11.000 примерака), а у прошлости још и часописи *Риболовац*, *Риболовачке новине*, *Риболовачка ревија*, *Риболовачки маџазин*, *Трофеј*, *Риболовачки трофеј*, *Мушичар*, *Бисџиро*, *Top fishing*, *Spin & Fly*, *Зов*, *Добро јуџиро* и др.). Велика је посећеност и интернет портала (нпр. портала *Varaličar.com*), као и прилога на Јутјубу.

водама појавило се више нових врста, нпр. амур (*Stenopharyngodon idella Valenciennes*), бабушка (*Carassius auratus gibelio*), сунчица (*Lepomis gibbasus*), толстолобик (*Hypophthalmichthys molitrix Valenciennes*), цверглан (*Amiurus nebulosus Le Sueur*), а међу последњима се пре више од двадесет година одомаћио и великоусти бас (*Micropterus salmonides Lacepede*).² Док је првих пет врста распрострањено на већини наших вода, бас се као нова врста за сада из Мађарске проширио само по стајаћим водама у Бачкој. У литератури су већ констатовани и синоними и творбене варијанте при именовању појединих нових врста, на пример:

а) *Amiurus nebulosus*: *американац, американер, америчко сомче, булец, жућа, канадски сомчић, куцина, њулец, сомић, сомчић, ѿперѿан, цверѿл, цверѿлан, цверѿли, цверѿлов, ѿѿѿуљасѿѿи сом, ѿѿѿуљасѿѿи сомић*.³

б) *Lepomis gibbasus*: *сунчаник, сунчаница, сунчица, сунчани караш, шарени караш*.⁴

Исту појаву можемо запазити и код најмлађе врсте у српским водама, *Micropterus salmonides Lacepede*: *бас, буша, зелембаћ*.⁵ Ова врста у српским водама названа је *бас*, преузимањем америчког именовања *bass*, одомаћеног и у Европи, где је ова врста такође нова.

² Будући да у српским водама нема *малоустиої (црної) баса*, великоусти бас се у српском језику именује искључиво као *бас*.

³ Последња три назива нису потврђена у Михајловић–Вуковић 1977: 433. Назив *ѿѿѿуљасѿѿи сом* в. у РВГ: 14, *ѿѿѿуљасѿѿи сомић* у Илић 1959: 233 и Петковић–Шерифовић 1987: 203, а назив *цверѿлов* био је врло распрострањен код београдских риболоваца током 70-их и 80-их година 20. века, док су последња два више били књишки, тј. коришћени су у публицистичким и др. текстовима. Данас су потврђене и друге творбене варијације деминутива: *амерички сомић* (Ардељан 2000: 156) и сл.

⁴ Последња три назива нису потврђена у Михајловић–Вуковић 1977: 435. Назив *шарени караш* био је врло распрострањен код београдских риболоваца током 70-их и 80-их година 20. века. Данас је и у Београду назив *сунчица* најраспрострањенији. Остали називи за ову врсту наведени у књизи (*злајѿица, злајѿни карас, злајѿни караш, караш злајѿни, сребрни караш*) сматрамо да су наведени грешком, јер су искази информатора били доста неодређени, а мислимо да су се односили на друге врсте караша (в. ниже у раду). Аутори, додатно, врсту погрешно одређују као *Carassius auratus auratus*, што је акваријумски *злајѿни караш*.

⁵ У Михајловић–Вуковић 1977 ова врста није регистрована јер је крајем 70-их година 20. века још није било у нашим водама. Захвалност за информацију о регионалним, бачким називима *буша* и *зелембаћ* дугујемо Владимиру Стакићу, уреднику часописа *Риболов*.

Попут амура,⁶ ни ова врста скоро да нема синонимна именована, не рачунајући књишки и погрешан назив *џасџрмски џрџеч* (Илић 1959: 230; СР 1979: 16; Ардељан 2000: 181; Петковић–Шерифовић 1987: 206), као и два регионализма.⁷ Као објашњење овде можемо само наслутити поједине узроке, нпр. да су генерално мање склони варирању нови: а) сасвим кратки тј. једносложни називи, б) називи који су се појавили у време пуне медијске покривености области риболова.

2.1. Из свих наведених примера видљиво је да је већи број назива нових врста добијен позајмљивањем, тј. путем језичких контаката: *амур*, *бас*, *буша*, *џерџан*, *џолџолобик*, *џверџл*, *џверџлан*, *џверџли*, *џверџлов* и др. Примери доказују да се позајмљује или из језика из којег је врста пореклом (нпр. назив *бас* из енглеског, будући да је риба у Европу стигла из Северне Америке) или из језика којим се говори на територији са које је риба стигла у наше воде (назив за исту врсту *буша*, из мађарског).⁸

2.2. У првом наведеном низу истозначних именовања за врсту *Ictalurus nebulosus* увиђа се конкуренција страних и домаћих назива, при којој су четири домаћа двочлана и неекономична, те су се углавном повукли (*америчко сомче*, *канадски сомчић*, *џаџџуџасџи сомџић*). Домаћа именована *американац* и *американер* односе се на порекло рибе, али су се почела губити јер су из Америке посредно стигли и сунчица и бас, па називи више нису довољно семантички прецизни. У медијима, а преко њих све више и „на терену“, устаљује се назив *џверџлан*, док је назив *џерџан* остао регионалан, устаљен углавном у добром делу Бачке.

2.3. У другом низу, изненађујуће, имамо за врсту *Carassius auratus auratus* посве другачија решења у готово парадигматском примеру. И ова рибља врста стигла је у наше воде готово у исто време као и џверџлан, али ниједан од назива није странаога порекла.⁹ Назив

⁶ У српском језику постоји и назив *бели амур*, а врста је добила име према реци Амур, граничној између некадашњег СССР-а и Кине, одакле се одомаћила код нас током 60-их година 20. века (Ардељан 2000: 112, 113).

⁷ Назив *џасџрмски* је погрешан јер бас не живи у салмонидним водама. Занимљиво је да је овако именован и пре него што се појавио у нашим водама (Илић 1959: 230). Појаву ретких регионалних назива треба повезати са територијом коју бас насељава, а то је за сада само Бачка.

⁸ У многим европским језицима назив за ову врсту је *бас*, мада се при именовану у појединим језицима ова врста везује и за постојећег *банџара*, на којег бас личи.

⁹ Сунчица се у 20. веку са северноамеричког континента раширила у добром делу Европе јер су је несавесни акваристи пуштали у отворене воде, али и свесним порибљавањем појединих језера.

шарени караи настао је као дистинктиван у односу на имена *злайни караи* и *барски караи* за врсту *Carassius carassius* (*караи*, *карас*) и *сребрни караи* за *Carassius auratus* Gibelio (*бабушка*). До појаве сунчице и бабушке у нашим водама, постојао је само назив *караи/карас*, и односио се на *Carassius carassius*.¹⁰ Како обликом тела и сунчица и бабушка подсећају на аутохтону врсту коју од давнина називамо *караи* (Ивић 1998: 8), овај назив се усталио као хипероним за рибе сличног облика тела из исте породице, који се потом прецизира, тј. сужава именовањем карактеристичне боје тела, средине у којој живи или понашања рибе.

3. Ако се обрати пажња на све наведене називе нових рибљих врста, лако се уочава да је само једна нова врста, *Carassius auratus auratus*, именована искључиво на нашем језичком простору, а не позајмљивањем, и то увиђањем занимљивости и специфичности боја на телу рибе (*шарени караи*) или њеног понашања: да по сунчаном времену улази у плићак тик уз обалу, где агресивно брани територију и постаје лако видљива (*сунчаник*, *сунчица*, *сунчаница*, *сунчани караи*). Као и код именовања птица, механизам са издвајањем карактеристичних боја на телу чест је од давнина и при именовању риба (*бели ирјеч*, *беавица*, *белва*, *бели чиков*, *белица*, *белојка*, *беовица*, *бјелавица*, *жуџац*, *жуџоока*, *жуџоокица*, *жуџојерка*, *жућа*, *зелени карас*, *зелембаћ*, *џлави нос*, *џлавноса*, *џлавујка*, *сребрна деверика*, *црвенијерка*, *црвенијрба*, *црна деверика*, *црноока*, *црноочић* итд.), па је и овај пут примењен. Други механизам, у којем се истиче карактеристично понашање рибе, тј. време по којем ју је могуће лако уочити (али и уловити), међутим, редак је међу другим именима риба, иако има и других риба сличног понашања.¹¹ Данашњој доминацији имена *сунчица* у неформалној употреби, као и њеној устаљености у медијима, доприносе три фактора: а) економичност (најкраће је међу конкурентима); б) системност (већи број врста са називом изведеним суфиксом

¹⁰ Бабушка води порекло из Кине, у Европу је пренета 1856, а први примерци код нас су уловљени непосредно иза Другог светског рата (Ардељан 2000: 143).

¹¹ Нпр., и *Scardinius erythrophthalmus* *црвенијерка* се по сунчаном времену подиже у јатима на саму површину воде, коју неретко и додирује леђима, али је из њеног именовања очито да се у прошлости више перципирао интензитет црвенила њених пераја (најизраженији у односу на све слатководне врсте) него њено понашање. По специфичном понашању или начину исхране настали су још и називи *џврхуша* за *Alburnus alburnus alburnus*, *скакавица* за *Mugil capito*, *џрбосерка* за *Rhodeus amarus*, *мишоловац* за *Squalius cephalus*, *Squalius dobula* (Михајловић–Вуковић 1977: 432, 434, 435) и др.

-ица); в) контекстуална једнозначност (*сунчаница* као последица дужег излагања сунцу није ретка међу рибарима и риболовцима).¹²

4. Нове називе специфичним типом творбе добијају и старе рибе врсте, попут *Leuciscus idus* Linnaeus, која се у српском језику најчешће именује као *ѝроѝфиши* или *ѝроѝвиши* (адаптацијом немачког назива),¹³ али и као *јаз*, што је старо словенско именовање (Ивић 1998: 8), те *јазав*, *јазвенац*, *јазика*, *јез*, *језарак*, па чак и *уговица* (Михајловић–Вуковић 1977: 433) или *брогер* (Петковић–Шерифовић 1987: 163). У публицистици се данас углавном усталио назив *ѝроѝфиши*. На основу постојеће грађе не можемо потврдити старину следећег облика, али ова риба често се већ барем пет деценија неформално, у риболовачком (рибарском и пецарошком) жаргону, назива и *ѝроѝа*. Из професионалног жаргона овај назив се полако шири у публицистику, а последице овог процеса на устаљивање формалног именовања биће видљиве у будућности.¹⁴ Очито је да у питању *ѝворба скраћивањем* (енгл. *clipping*), према савременој дериватолошкој методологији и терминологији Боже Ћорића (2017) коју прихвата и Рајна Драгићевић (2017), али је скраћивање ишло не у смеру нове лексеме, попут лексема *фриз* (од *фризура*), *Амер* (од *Американац*), *бураз* (од *буразер*), *факс* (од *факултет*), *ѝрофа* (од *ѝрофесор*) или *доца* (од *доктор*), већ постојеће речи *ѝроѝа*, чему је погодовао фонетски облик почетка назива рибе. Како у изгледу и понашању ове рибе нема ничег што је у семантичкој вези са лексемом *ѝроѝа*, овакво скраћивање бисмо могли назвати *семантички немодифицираним*.

Постоји, међутим, и *семантички модифицирано* скраћивање, које је несумњиво занимљивије и за лексикологе и за дериватологе, а за које има више примера међу називима риба. Тако је назив нове врсте *ѝолѝолобик* врло брзо скраћен у *бик*, чему је пресудно допринело понашање ове рибе у мрежи или на удици, када је, према усменим сведочењима, „као бик“, тј. необично снажна и издржљива у борби.¹⁵ Називу је несумњиво доринела и чињеница да за наше услове толстолобик може неуобичајено много нарасти, чак до 50 кг.¹⁶ Врло је бит-

¹² Назив *сунчаница* доминира у старијој литератури (СР 1979: 17; Петковић–Шерифовић 1987: 207; РВГ: 10; Ардељан 2000: 175).

¹³ Поред форме *броѝвиши* (Михајловић–Вуковић 1977: 433), у разговору са земунским риболовцима посведочили смо и форму *броѝвиш*.

¹⁴ Уп. наслове: *Kreće prota (Ribolov, 430, 16. 6. 2017, 9)*; *Proti prijalo opadanje (Ribolov, 436, 8. 9. 2017, 5)*.

¹⁵ Књишки се ова риба назива и *дебелочелац* (Петковић–Шерифовић 1987: 169), али ову реч никада нисмо чули на терену.

¹⁶ Риболовци који на недозвољени начин, тзв. „грабуљањем“, „кламфарењем“ или „гребањем“ лове толстолобика користе изузетно робусну и

но да је овде скраћивањем атипично сачуван крај речи, а не њен почетак, што сведочи о семантичкој мотивисаности поступка.

На исти начин је и хунгаризам *буцов* (за врсту *Aspius Aspius*) скраћен у *буца*, па потом и у хипокористично *буцко*, захваљујући изгледу крупнијих јединки, са специфичним „стомаком“, као што је и назив *бабушка* незнатно скраћен у *бабура* због специфичног облика тела. Сви ови називи потврђени су и у риболовачкој периодици.¹⁷

Пример скраћивања назива *бабушка* у *баба* може се тумачити на два начина: у првом случају као семантички немотивисано скраћивање, иако повезано са пореклом речи у језику даваоцу, које српски говорници и не морају знати, а у другом као мотивисано, будући да су поједини информатори тврдили да се на удици понаша „као баба“, тј. да није снажан борац попут других риба сличне величине, које се лове и сличним техникама, нпр. шарана или мрене.¹⁸

Очито је да оваква творба скраћивањем не почива само на пукој језичкој економији: иако творба назива *бик* сведочи о знатној уштеди јер су четири слога сведена на један, и једанаест гласова на три (*ѿолсѿолобик* > *бик*), док творба назива *баба* сведочи о осетној уштеди јер су три слога сведна на два и седам гласова на четири (*бабушка* > *баба*), називи *ѿроѿа* (*ѿроѿѿиѿи* > *ѿроѿа*) и *буца* (*буцов* > *буца*) илуструју готово симболичне енергетске уштеде, али и очигледну намеру говорника да постојеће појмове, тј. лексеме доводе са другима у везе, мотивисане или немотивисане.

5. У будућим радовима посвећеним именовану слатководних риба ваљало би обратити пажњу и на савремени *рибарски жарѿон* и *ѿеѿароѿки жарѿон*, који имају међусобне сличности и разлике. Фактори који пресуђују у оваквом именовану сасвим су различити, па се тако, на пример, у жаргону спортских риболоваца веома дуго користе устаљене метафоре, нпр. лексема *ѿенкало* и *ѿенкалка* за сасвим малу штуку јер обликом и величином подсећа на такву писаљку, *лоѿаѿа* и *лоѿаѿара* за велику деверику јер има површину као и

издржљиву опрему и тврде да је он један од најјачих бораца када је закачен удицом. Један криволовац је снагу и брзину закаченог толстолобика описао као кретање торпеда кроз воду.

¹⁷ Уп. наслове у само једном броју часописа *Риболов*: *Letnja taktika za bucka* (*Ribolov*, 408, 12. 8. 2016, 1); *Plovak, hrana i taktika za bika* (*Ribolov*, 437, 22. 9. 2017, 1); *Stao cverglan, krenula baba* (стр. 7); *Effzett Slim za šarana i protu!* (стр. 8). Они нису изузетак: *Babure!* (*Ribolov*, 424, 24. 3. 2017, 1); *Babe i žito* (*Ribolov*, 428, 19. 5. 2017, 1); *Crvići i bikovi* (*Ribolov*, 430, 16. 6. 2017, 1); *Vraćen bik od preko 40 kg!* (*Ribolov*, 432, 14. 7. 2017, 30); *Tropske babe* (*Ribolov*, 435, 25. 8. 2017, 4) и др.

¹⁸ Највећи примерци бабушки у нашим водама тешки су 2,5 до 3 кг.

део алатке, и др. С друге стране, смуђ од око 400 г назива се *йорци-јаиш* јер је у ресторанима управо толики примерак у процији. У обзир треба узети и устаљене „надимке“ као што су *носоња* за шљивара и скобаља због специфичног облика њихових глава и положаја уста, *лавоња* за клена због величине главе, *брка* за сома због „бркова“ на глави и сл. Попут других, и ови жаргони веома се брзо мењају, нарочито пецарошки, па се тако код млађих спортских риболоваца у последњих десетак година одомаћила лексема *мама* у значењу ’веома крупна, тј. дуговечна штука’, на коју старији риболовци гледају презриво, као на језичко помодарство. Сва оваква жаргонска именовања такође улазе брзо и лако у риболовачку периодику.¹⁹

6. Као сасвим маргинално, али не и незанимљиву појаву, поменићемо и ширење специфичног именовања појединих врста риба не из „народа“ (рибара и риболоваца) у риболовачку публицистику, већ обрнуто. У питању је заправо давање „публицистичких надимака“ појединим рибљим врстама. На пример, један од новинарских клишеа је да се *смуж* често именује у текстовима и телевизијским прилозима као *барон*, *буцов* као *букација* и сл., при чему су на именовање утицали различити фактори у риболову: у случају буцова један – начин на који се риба храни (тако што снажним и бучним ударцима главом ситну рибу на површини воде прво ошамути, а тек потом прогута, јер за разлику од других грабљивица нема зубе), а у случају смужа више њих – где живи, какав „рејтинг“ има техника спортског риболова на њега и колико му се на тржишту вреднује месо (живи на чистом каменом дну, сматра се престижним у риболову јер га је тешко преварити, а месо му је цењено и скупо).²⁰ Управо престиж смужа међу риболовцима условљава више његових „надимака“, међу којима су и *сџакленооки*, *џлемећ* и др.²¹ Све више се такво „жаргонско“ именовање данас из текстова и телевизијских емисија, као и прилога на Јутјубу или Фејсбуку, шири и у пецарошки (не и рибарски!) жар-

¹⁹ Уп. наслове: *Odvajanje lopataru (Ribolov, 386, 9. 10. 2015, 8)*; *Vobler za brku (Ribolov, 410, 9. 9. 2016, 31)*; *Med za lopataru (Ribolov, 416, 2. 12. 2016, 4)*; *Glavonje uz obalu (Ribolov, 421, 10. 2. 2017, 18)*; *Mame u plicaku (Ribolov, 426, 21. 4. 2017, 1)*; *Glavonja voli vrućinu (Ribolov, 433, 28. 7. 2017, 6)*; *Popodnevni cug krupnih nosonja (Ribolov, 435, 25. 8. 2017, 14)*; „*Lopata*“ *na snop crvića (Ribolov, 436, 8. 9. 2017, 7)* и сл. За спортске риболовце овакви наслови су семантички прозирни и једнозначни, а жаргонизми се тек спорадично маркирају наводницима: *Krupna „baba“ na Gružanskom (Ribolov, 426, 21. 4. 2017, 29)*; *Veći mamac – krupnija baba (Ribolov, 427, 5. 5. 2017, 10)*.

²⁰ Уп. наслов: *Ćudljivi bukadžija (Ribolov, 426, 21. 4. 2017, 20)*.

²¹ Уп. наслове: *Zlatno doba vodenog plemstva (Ribolov, 412, 7. 10. 2016, 15)*; *Staklenooko iznenađenje (Ribolov, 426, 21. 4. 2017, 12)*.

гон, па се неретко и у неформалном разговору „на води“ чују лексеме *барон* и *букација*, по правилу код млађих спортских риболоваца.

7. На основу примера нових именовања слатководних рибљих врста у српском језику јасно је да се у овом лексикографски и лексиколошки занемареном лексичком слоју крију бројни лингвистички изазови за тумаче, те да би ваљало изградити и добар *речник назива слајководних риба*. Како израда оваквог речника доноси бројне и веома различите теоријско-методолошке изазове, од којих су само неки овде поменути, у битним фазама лексикографског поступка морали би бити ангажовани и консултовани ихтиолози, публицисти, професионални рибари и спортски риболовци будући да у постојећој литератури, чак и научној, има много грешака везаних за непознавање самих рибљих врста које међусобно могу бити веома сличне (нпр. најближи сродници клен и протвиш, и сл.), али и за непознавање особности професионалних жаргона рибара и спортских риболоваца. Како се ови жаргони, показали су многи примери у раду, све више одомаћују и у новој риболовачкој периодици, нарочито у насловима због своје стилске ефектности и краткоће, функционални и стилски аспект именовања такође не сме бити запостављен у одговарајућим квалификаторима који би морали пратити одреднице.

ЛИТЕРАТУРА

- Драгићевић 2017: Рајна Драгићевић, *Word-Formation. An International Handbook of the Languages of Europe, Volume 4*. Edited by Peter O. Müller, Ingeborg Ohnheiser, Susan Olsen, Franz Rainer Handbooks of Linguistics and Communication Science, Berlin/Boston, 2016: De Gruyter Mouton, *Зборник Мајице српске за филологију и лингвистику* LX/1, Нови Сад, 219–228.
- Ивић 1998: Павле Ивић, *Прејед историје српског језика*, Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
- Меје 2009: Antoan Меје, *Kako reči menjaju značenje*, Београд: Službeni glasnik.
- Михајловић–Вуковић 1977: Velimir Mihajlović, Gordana Vuković, *Srpsko-hrvatska leksika ribarstva*, Novi Sad: Institut za lingvistiku u Novom Sadu.
- Ђорић 2016: Božo Ćorić: Serbian, u: O. Müller, Ingeborg Ohnheiser, Susan Olsen, Franz Rainer (ur.), *Word-Formation. An International Handbook of the Languages of Europe*, 4. Handbooks of Linguistics and Communication Science, Berlin–Boston: De Gruyter Mouton, 3017–3038.

ИЗВОРИ

- Ардељан 2000: Aleksandar Ardeljan, *S udicom na reci*, Novi Sad: Prometej – Beograd: Vojnoizdavački zavod.
- Ђонић 1989: Miloš Đonić, *Riblji svet*, Zemun: Arkade.
- Илић 1959: Војислав М. Илић, *Спортички риболов*, Београд: Савез спортских риболоваца НР Србије.
- Петковић–Шерифовић 1987: Dragoslav Lj. Petković, Milan Šerifović, *Sve o ribolovu*, Kragujevac: Svetlost.
- РВГ: *Рибе, водоземци и њиховци*, серија II, Београд: Индустродидакта [без године издања].
- СР 1979: *Sportski ribolov* (прir. Živadin Simić), Beograd: IRO Vuk Karadžić.

Aleksandar M. Milanović

NEW NAMES FOR SWEET-WATER FISH IN SERBIAN

Summary

The paper tackles the latest strategies for naming sweet-water fish in Serbian. The studied phenomena which, so far, have been confirmed neither in the existing dictionaries nor in other references are only partially related and mutually dependent. The paper analyzes the following a) naming strategies of new species of fish which were relatively recently introduced to still and running waters in Serbia, and b) jargon renaming of the existing species, which is typically found in professional registers and journalistic texts.

Keywords: lexicology, fish names, neologism, loanword, shortening derivation (clipping), metaphor.